

СТАРМАЛИ

У Новоме Саду 20. јуна 1885.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве: 10 — 5, — 2½ динара или франка. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; Издаје штампарија А Пајевића у Новом Саду рукописи се шаљу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX Porcellangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације шаље се штампарији А. Пајевића у Нов. Саду. — За огласе плаћа се 6 новч. од реда, слова као што су ова и сваки пут 30 новч. за жиг

О Ч А Ј А Њ Е.

Он. Шта се пише по новина,
Ја не могу да их читам,
А баш много и не марим —
Тек онако само питам.

Роб. Новине су чудни створи,
Вашу свјатост гоне речма,
И све јаче, и све љуће,
И све жешће, и све већма.

Он. Нека, нека! шта ми бриге!
Не бојим се ја горчина
Али, робе, сићи доле
Донеси ми слатка вина!

Он. Чујем неки жагор тмули,
Нешто с' витла и колеба;
Ја не питам од куда је.
Ал канда је од Загреба.

Роб. Јесте, свјатост, у Загребу
Јако с' диже на вас вика,
Ту су Срби стари, млади,
А има и свештеника.

Он. Не тиче ме с' нико, ништа,
Не буни ме вика њина.
Иди, робе, иди брзо,
Донеси ми јоште вина!

Он. Опет чујем нешто тутњи,
Као да се ломи гора,
Ја не питам ко је, шта је,
Ал канда је од Сомбора.

Роб. Јесте, свјатост, јест', тао је,
Збор се стек'о недогледа
Једнодушно, једногласно
Опиру вам с', сви к'о један.

Он. Ја се смејем, — смеј се и ти,
Зар се смејат' ми не знамо!
Ух, ала је то врућина!
Вина носи, вина амо!

Он. Још никако да се стиша,
Још никако да се смири.
Као да се нешто љуља,
Као да се бура шири.

Роб. Јесте, свјатост, опростите,
Ал ми томе нисмо криви.
Цео народ гњевом гори
И куне вас свако живи.

Он. Какав народ?! каква клетва?!
Нек се виче, нек се пише, —
Умем ваљда и ја клети,
Само вина дај што више!

Он. Вина, робе, вина амо!
Ал куда си пош'о, стани!
Има л' кога да ме штити?
Има л' кога да ме брани?

Роб. Ко вас штити тај се стиди.
Ко вас теши тај се смеши.
Ко вас брани речи трати,
Чисто б' вол'о руке прати.

С
К
А
Б
И
Б
Л
И
О
Т
Е
К
А

Он. Ала ми тај мозак кипи, —
У грудима пако прави —
Вина амо, много вина,
Да ме смири ил — удави!

* * *

Па нос'те му, нос'те вина
Друкче не мож' бес да спава.
Ето, роде, грех се дави,
Издајца очајава

У место шетње,

Био један Циганин. И он је радо шетао, али само ноћу, и то: по туђим таванима, хамбаровима собама и т. д. О својим шетњама није до душе писао у новинама, али је за њих ипак дознао свет. Изведоше Цигу пред суд, те му суде. „Ни један не говори паметно; — бога ми ни један“ — уверавао је Цига, кад чу, како говоре господа на суду.

Почеше да му дижу и вешала. „Е баш ћу да видим шта умете“ — вели црни брат, па се онда плесну рукама. „Та не ради се то тако; не ради се бога ми,“ уверавао је и опет, „море људи будите паметни.“ Јест, ал мог Цигу ипак обесише.

Наша српска „црна браћа“. У својој самртној муци сасвим се понашају као тај Циганин. „Не говорите паметно, бога ми не говорите паметно,“ викали су они до сад, а кад дође време сомборском збору, сада кукају: „Та не гради се тако програм; верујте не гради се тако; тако нам бога, то нас неће премртвити. . . .“ Боже мој, како су и жалосни смешни

ПОДЛИСТАК

„Друштво љубавне умерености.“

Написао Ст. Радић — Пуктало.

Чика Миша вам је био чудноват човек. Његова кућа била је у комшилуку нашем, те сам као дете тамо више пута одлазио. Ја сам тада — када ова хумореска почиње — био дете од седам година а чика Миша вам је био момче од својих 23—24 године. Био је велики враголан. Сваке недеље по два дана и то среду и петак одлазио је он некуд, и то отишао би у ујутру у осам сахата а дошао би у дванајет. После подне отишао би у три а дошао би у шест. Кад год сам у те дневе дошао код чика Мише нисам га затекао код куће. Тада бих запитао фрајлу Мицику — чика Мишину сестру — која ме баш није волела с тога; што сам јој изгубио једно мало жућкасто писамце, које сам носио једном великом господину — где је чика Миша? Она би се отресла на мене и одговорила: а шта ја знам. — Ја бих се тада ставио у позитуру те би тако исто одвратио: а шта ја знам, те бих фрајли Мицики показао какову цедуљицу. Она би се тада јако ражљутила, те би ме по свој башти вијала мислећи, да је то онај листић, што сам га пре изгубио. Ја сам то

грешници кад виде да им је крај. Они мисле, сад ће их још неко послушати; те ће се обазрети на њихове савете.

Циганин је уверавао, да треба три горе посећи, те му од тога саградити велико губилиште, јер мање не помаже, а наши душевни Цигани уверавају, да сомборски програм није доста јак, бајаги прекинуће се.

Будите мирни господо; ако се прекине, те вам од њега не буде ништа; наша је штета. Вами то може бити сасвим пријатно, дакле радујте се, а не жестите се тога ради.

Ми не знамо како је оног Циганина бранио његов адвокат, али наши душевни Цигани узели су себи сасвим достојна адвоката. Чудно име носи тај човек чудно доиста: јер се не зове никако друкчије, него баш: Ђв. Па да видите како је вешт. Кад виде да је њему пала у део та велика и превелика част, да буде бранилац душевних Цигана, он узе да гарави своје начело, а гаравио га је дотле, докле не постаде тако црно, као „ђаво“ кад упадне у мастило. И такав, одвратник узе за часак у своје руке програм сомборског збора те рече:

„Е људи, ово би могло и мени пристати“. Тако рече а при том рачуна: оно што је он имао за часак у рукама и за шта рече да је „добро“, од тога ће се згадити сав честит свет, те ће безобзирце напустити сомборски програм. Но да се овој циганско адвокатској политици провиде ребра те јој се данас цео свет смеје, на то је тај господин заборавио.

Оно дабогме да није ни од нас лепо, што својим противницима не учинимо бар за часак по вољи. Ал већ „за часак“ — учинићемо. Ево ћемо да им опишемо сомборски збор онако, како су они желели да испадне.

и хтео, да ме фрајла Мицика вија. Јер кад није чика Миша код куће, да нас забавља — мене и мога друга Јовицу чика Мишиног најмлађег брата — онда смо се нас двојица јако сневеселили, те смо гледали, да ма на који начин ражљутимо фрајлу Мицику, да нас по башти вија. Иначе кад је чика Миша код куће, онда је она сиротица мирна. Била је прилично лепа. Само сам ја тада још превише млад био, те нисам могао све црте које су је лепом чиниле запамтити. Али ипак сам нешто добро запамтио, а то је, да сам се често ноћу будио од неке свирке, која је долазила до мојих младих ушију испод прозора Мицикина. Тада би се и моја мала сестрица пробудила, те би рекла: блага! це се удати цека Мица, то су дајде. Али ја то нисам веровао, јер има већ две три недеље, како свирају под прозором као у сватови, па ујутру нема ништа. Ја сам свако јутро одлазио — после такве свирке — чика Мишиној кући у нади, да ћу затећи свате и гледати, како сикером на дрвљанику секу главе Ђуранима. Али од свега ништа. Но ипак сам с нечим био начисто. Знао сам да неко доводи те музиканте и да они сви не долазе за љубав фрајли Мицики

Кад је дакле чика Миша код куће, тада смо ја и Јовица благовали. Он нам је читао о Краљевићу Марку, Муси Арбануси и Милошу Обилићу, а ми смо у њега гледали као у св. Николу. За тим би оставио књигу, те би почео нешто декламирали. Сећам се и данас неколико

„Зор се састаје страшно намргођен. Сваки члан стисну још од куће песницу. Питају: „Кога ћемо за председника?“ Један здраво крупан и јаки глас: — „Нека се телеграфише у Русију по каквог анархисту.“ (Опште бурно одобравање.)

Сима Бикар: „Шта, зар вас није срамота? Каква Русија? зар смо ми мачији кашаљ? Зар смо ми горе анархисте од оних. Из наше средине нек се бира председник.“ (Вичу са свију страна: „тако је.“) Јаша Томић: „Не вичите ту толико томе човеку живио, кад нема ни појма о анархизму. Видим ја да од вас никад ништа бити неће. Од куд анархистама председник? Њима не треба ништа, ни председник ни црква, ни школа, ни сунце, ни небо, ни земља... (Говорнику не дају ни изговорити, но га у одушевљењу носе на рукама.)

Опет онај здраво крупан и јаки глас: „Ког се беса мазите тудер, него дај кажите: Какав ћемо програм?“

Известилац Мита Поповић чита нацрт: I. Анархистична, комунистично-нихилистичко-динамитска странка сакупљена овде о Видов-дану (вичу: нема Видов-дана. Дан је дан. Један ко други, ту нема разлике.) Известилац: Ако ме ко још једном прекине, зубе ћу му избити. То нек вам је равнања ради. Дакле мир језик, па слушајте . . . скупљена овде о Видов-дану закључује, да из своје средине изабере депутацију од најјачих људи и пошље је у Карловце да доведу за уши Германа овамо. . . (Известилац „Нашег Доба“ се задовољно цери. Краљевски комесар распушта збор. По збору велика ларма и граја).

Уредник „Српског Кола.“ „Предлажем да

речи: „Седај сунце шта чекаш . . . да идем моме злату под прозор.“

Тада би постао тако љутит на сунце, да смо ја и Јовица морали утећи у башту, јер смо мислили, да сунце мора пасти. После вечере није чика Миша никад био код куће. Кад год је у поменута два дана долазио кући, увек би донео прилично исписаног папира. Тада би извадио из сандука приличан завежљај такођер исписаног папира, те би међу овај тутнуо и донешени папир. Тако је чинио сваке среде и петка. У кући нити је ко знао куда он у те дане одлази, нити за садржину исписаног папира. И фрајла Мицика је већ приметила те папире. Не знам да ли је била љубопитљива или није, само знам, да је — кад год је чика Миша донашао те папире — одлазила на његов прозор те гледала, камо чика Миша меће те папире. А када је он отишао куда, онда је улазила у собу, те је отварао све ормане редом; али чика Мишин сандучић никада није могла отворити — била је на њему брва неке шпањолске сорте. То ју је јако једило. Тада је није смео нико дирати, јер онда зло и наопако. Али ја сам се ипак једном осмелио, те сам јој — баш када је излазила из чика Мишине собе показао један листић. Она ме је по свој башти и дворишту вијала, а када је опазила, да ме не може стићи, отишла је мојој сестри, те јој рекла, да сам је ударио бусом. Сестра је моја одма дошла да ме одведе кући. Лепо ме је мамила. Није смела самном руж

не слушамо тога човека него да дижемо барикаде. Хоћу, да се с места зубима кољемо за своја права. (Бурно одобравање: То је мушка реч: Јесте, зубима да се кољемо за своје право.)

После два сата поклан и позатваран је цео сомборски збор. Њв. пише у Нашем Добу уводан чланак, који почиње с речима: „Како смо се љуто преварили у нашим радикалима и анархистама. Пророковали смо им да ће их растерати са збора, али сад видимо да их не познавасмо довољно. Јадници су сви позатварани и поубијани. Сад видиш дакле народе, да само с нами можеш радити, управо с нами не можеш радити, јер си ти олош а ми господа, него једино нас и светог, преодобног и великомученичког патријара Германа треба да љубиш у руку. . .“ То сте хтели, јелте? Такав вам је сомборски збор требао, шта?

Жао нам је господо, ал нисмо могли служити.

Θ.

У Ш Т И П Ц И.

Мађарске новине, „Pesti Hirlap“, веле, да је на сомборском збору учествовало тек преко 200 особа. То је сасвим ништава погрешка, јер су заборавили да додаду томе броју — ништицу.

* * *

Уредник „Нашег Доба“ хвали се, да његови сарадници пазе на чистоту српског језика, те хоће да искорене германизме. Једва да се и ми с њим у нечем слажемо. И наша је давнашња жеља да искоренимо и да се опростимо Германа и отуд посталих германизма.

* * *

И „Наше Доба“ жали, што брату из Дивоша

но поступати, јер ме онда неби укебала ма имала крила соколова. Домама ме на шећер — бомбоне — а ја сиротан мислим: о Боже, какву добру сестру имам.

Кад дођем до ње, ухватила би ме за уво те одвукла кући. Тада бих се ја окренуо према фрајли Мицики те викнуо: чекај, само, тета Мицо, освети ћу се ја теби! А она би на то: е видиш ти жабаца, још би се и он светио. бубо једна! Тада сам цео дан кројио план, како ћу јој се осветити. Тај дан нисам ишао чика Миши. Чика Миша се чудило где сам тај дан. А сестра ми је пред вече рекла, да се и фрајла Мицика чуди, како сам се могао уздржати, а да тај дан не дођем. Када сам то чуо, било ми је особито мило. С тога закључим, да не идем тамо још једно два дана — па нек' се фрајла Мица још већма једи. Јест — ал' не могох се уздржати. . . освета ме је вукла тамо. Одмах друго јутро одем још у шест сахата. Ја сам имао на уму само какову малу дечију освету — ал' чему се нисам ни сам надао а тако исто и фрајла Мицика, то се догодило. Када сам ушао у двориште, опазим на једној клупици под жалосном врбом чика Мишу где спава. Био је јако црвен. Јовица је већ био устао. А где си ти јуче? запита ме када се састадосмо. Нисам хтео доћи за то, што ме је сестра због тета Мицике јако карала, те сам се јако расрдио на њу. И мене је синоћ тукла, што сам је упитао: ко то свира под прозором. Али за то ће она трчати данас за нама по целој башти. Ми ћемо ископати,

*

нису дали на сомборском збору изговорити. „Ђ. В.“ тумачи бар тако, да би он свој говор завршио с речма: „Живио Герман!“

Христос је казао: „Ко не уђе у „тор овчији“ кроз врата, то је лупеж и хајдук.“ Наш „ахипастир“ Герман вели: „Лупежи су они, који хоће да се држе на допдућем сабору тих христових речи.“

Герман преписује и пренаша народно, манастирско имање на своје име. После тог повог насиља морамо већ помислити, е он иде на то, да нагомила толико кривица, како их за његова живота не би могао нико ни покупити, а камоли судити им.

Ђ. В. је увек водио политику „виле.“ Само има неке „мале“ разлике. За „омладинско доба“ био је толико радикалан, као да ће сваки час очепати за тророгу вилу, а данас ради тако, као да ће сваки час задати трокатну „вилу“ (летњиковац).

Ђира. Јеси ли чуо да наш јединиц Радић хоће да остави монашески чин?

Спира. Уф, уф, уф! Баш ми је жао.

Ђира. А шта ти је жао?

Спира. Жао ми је што ту лепу вест не могу тако лако да верујем.

Ђира. Ономад су у Београду све листове конфисцирали.

Спира. Ја би био и с мањим задовољан.

Ђира. С мањим?! А шчиме то?

Спира. Кад би једаред конфисцирали, не све листове, него све листове.

Ђира. Дакле ће идући сабор за цело имати да збади Германа и изабере новог патријара.

Спира. А ко ти то рече?

Ђира. Па ето сам „Турски Марод“ то тврди, а тек он ће то ваљда понајбоље знати. Ено читај бр. 38. „Иза комесарства г. Чеха остало је много шарењих ствари (ту сигурно мисли Германа) . . . јер претстојећи сабор имаће, ако не већи али зацело и не мањи задатак да реши, него што беше то случај са последњим сабором. . . “

Но па зар ти није сад јасно? последњи сабор имао је само бирати патријарха. Овај сабор, има већа задатка, а то значи; мора на ј'пре збацити Германа и онда бирати новог патријара. Е а то је да богме већи посао.

Спира. И бољи. А кад већ и „Турски Марод“ тако суди, онда нека буде по његовом. „Да збудетеја реченоје Јотом пророком.“

Невређа га.

Рекла свиња лаву — разуме се у дебати — да је магарац, и питала га: да ли га вређа?

А где би мене магарећа реч свинчета вређала! одговори лав.

једну рупу, те ћемо у трчању исту прескочити а тета Мица ће сломити ногу. Хоћемо л' пробудити чика Мишу? Нећемо — рече Јовица — чика је мало пре дошао кући, те се јако дерао. Тета му је рекла, да је опет налио главурду т. ј. да је јако пијан. Чика је тада легао на ту клупу и заспао.

Док смо ми тако разговарали, опазим ја на земљи поред клупе на којој је чика Миша спавао један мали кључић. Имао сам част одмах га познати. Био је то кључић од чика Мишиног сандука. Чим сам кључић подигао, већ сам измислио, на који ћу се начин већма осветити фрајла Мицики. Она би дала све што има, када би се доч-пала тога кључића, да отвори чика Мишин сандук, те да прочита оне хартије. Ја ћу јој показати кључић — мишљах у себи, али јој га нећу дати а она ће тада пући од јада. Саопштим то Јовици, али сам га пре питао, кога боље воли, да ли чичу или тету Мицику? Чичу боље водем рече он — а тету баш не.

Он се слагао са мојим предлогом о освети. — Од радости почесмо скакати и дерати се, те да је чика Миша био трезан морао би се пробудити. Фрајла Мицику опазисмо у башти, где нешто чита. Када је мене опазила рече О млади господичићу! зар сте опет дошли? „Да да сам дошао.“ А знаш ли ти читати? „Да да знам.“ „Па оди прочитај каква је ово књига.“

Када сам опазео да овако лепо самном поступа, било

ми је чисто жао, што ћу је за кратко време јако насекирати — хе ал опет сећајући се мога ува и када помислим, да та доброта неће дуго трајати, е онда Бога ми није вајде, Приђем јој ближе а она ми покаже прву страну од књиге и рече ми: да оно крупно читам. „Дон Кихот“ повикнем тријумфирајући.

„Гле, гле ти баш знаш добро читати, а овај наш буцов срече.“ Када је рекла Јовици буцов остави ме моја доброта, коју почех осећати према фрајла Мицики када ме је похвалила да добро читам. Решим се дакле да почнем операцију. Извадим из џепа кључић. Одступим неколико корака од тете, те повичем: гле тега Мицо! шта сам ја нашао? А шта си нашао? — запита ме направивши весело лице. Нашао сам кључић од чика Мишиног сандучића. А где си га нашао? и при том устане. Тамо где чика Миша спава. Дед молим те да видим, чини ми се да није од његовог сандучића, него од мога. Не дам, не дам, викао сам и почео удешавати ноге за бежање. Она сва поцрвени од јада, бацио г. Дон Кихота у траву да се мало одмара и потрчи замном. Да је имала крила соколова, онда би ме ухватила, ал без њих било је сасвим немогуће. Када је опазила, да ме не може стићи, почне ме са детињастим гласићем молити: Молим те, дај ми тај кључић, те ћу ти дати толико бомбона, да ћеш моћи три месеца дана ранити и себе и твога дората. И даћу ти једну пушку од гумике. Не треба м'ја ништа, купиће мени и Јовици чика Миша

П у с л и ц е,

Сомборци су дивно показали, да старо српско гостопримство још живи. Ту престаје шала, и мора се казати озбиљно: Хвала!

Приликом суђења Лази Напчићу доказало се, да се „омладина“ не преводи на маџарски. Па то је врло лепо — од ње.

Оно место на коме је поп Панта пољубио Германову руку, може се латински назвати и с е с и ј а. Даклем поп Панта је био врло доследан. Он већ одавно љуби с е с и ј у.

Има право „Ллојд“ да ми у Сомбору нисмо казали све што нас боли. Али нама је мило кад он то и сам погађа.

Са привилегијама заклапати чаброве м а с т и, — но, то је баш право н а м а с т и р с к о чување.

Проба пера.

СХIV.

Малер.

Ево вам малера
Пегазића Мише:
П р а з н а му је глава
Кад хоће да пише.
А кад му је п у н а глава —
Тад мора да спава.

свега, што год нам срце зажели, само док му предамо кључић. Тета Мицика је хтела пошто по то да дође до кључа. С тога дозове служавку и заповеди јој, да заклуча врата од дворишта, да ми неби на сокак утекли. Мало се још одмори а после ме поче поново вијати. Јовица је трчао замном. Извија нас из баште у двориште. Ми полети-смо на улицу, када дотрчасмо до врата те опазисмо да су ова затворена и да ће нас сека Мица сада ухватити, почесно викали: чика Мишо, чика Мишо! Кључ, кључ, те дотрчимо до чика Мишине клупе. Почем севијати око клупе. Ми смо непрестано викали. Који је враг? продере се чика Миша, таквим крупним гласом, да нас је све језа прошла. Тета Мицика одмах утече. А ја са страхом и трепетом извадим кључић из џепа, пружим га чика Миши говорећи: Слатки мој чика Мишо, ево вам ваш кључић од вашег сандучића, ја и Јовица смо га нашли ту на земљи а тета Мицика је тела да га од нас отме. Чика Миша се почео мало љутити а чини ми се, да је нешто и опсовао. А шта би тек радио, да смо дали тети кључић, те да је она дознала за чика Мишине тајне, шта би онда било — помислим у себи.

Чика Миша се брзо одљутио. Потапкао нас по глави, те нам тим лепо захвали, што нисмо дали кључа тети Мицики. Е када сте били тако добри, те сте ми вратили кључић, добиће те сваки по једну поморанцу. Чика Миша је имао читаво чудо поморанца. Свако је скоро вече донашао по

СХV.

Шаљивчина добошар.

Добовао добошар:
„Дођ’те људи на пазар!
Продаје се рухо
Једнога голића;
Продаје се мозак
Једног фићфирића;
Продаје се кућа
Једног бескућника;
Продаје се слобода
Једног апсеника;
Продаје се јунаштво
Једнога полтрона;
Продају се начела
Једнога шпијона;
Продаје се коса
Ђелавога Мује;
Продаје се душа
Јотовића Грује;
Продаје се целибат
Општинскога бика;
Продаје се „светиња“
Једног поганика.“

* * *

Добошар је хтео
И даље да ређа,
Али му се створи
Жандар иза леђа.

СХVI.

Реч и смисао.

Реч је живо дрво
Грања права, крива;
А речи су дрва,
Од њих шума бива.

двадесет — мора да је увек сецовао. А оћеш ли нам чико свирати у ону егеду? Хоћу, рече он. Затим уђосмо у собу. Чика Миша нам даде сваком по једну поморанцу. Затим скине са дувара виолину, удеси је и засвира коло. Загрлисмо се ја и Јовица, те почесмо играти. Када је свирка престала, запита нас чика Миша: а волете ли ви мене? О па још како чико. Ако се будеш још једном тукао са оним калфама као онда у недељу — позови само нас, па да видиш дреке и русваја од њих. Чика Миша се само смешио.

Чика Миша је и после тога одлазио некуд’ сваке среде и петка. Фрајла Мицика се и даље једила, што не може дознати за чика Мишину тајну. Ја сам и после овог списаног догађаја више пута био псован и жабцем називан. А Јовица је опет и даље примао шибе за разна не вина питања.

Прошло је од то доба четрнајст година. Чика Миша се већ давно оженио а фрајла Мицика удала. Јовица је отишао на једну а ја на другу страну из вароши М. Само кад кад а и то само на два три дана долазили смо у варош М. Било је то дана дванаестог фебруара 1885, када се ја и Јовица састадосмо у вароши М. као гости.

Тај дан је славио чика Миша свој рођен дан. Позвао ме је, да му тај дан будем гост. Ја сам се тога позива драговољно примио. При обеду бејасмо ја, Јовица, чика Миша са својом супругом, фрајла Мицика са својим

По тој шуми смисао се шета
У слободи пуној —
Шета, па се каткад
И изгуби у њој.

СХVII.

Филоксери.

Ух, ала си глупа,
Филоксеро клета,
Што ми гризеш чокот
У цветилу цвета!

Што не чекаш зрела сока
— Име му је вино —
Па да га пијемо,
Па да се частимо.

Подгризати само воли
Сићушна грдоба, —
Ти си, видим, право
Чедо нашег доба.

Г—д—н.

Чујмо шта вели „Наше Горе лист“!

„Наше Горе Лист“ вели: „Много више користи доњело би јадном Српству на овој страни кад би нас спољни утицаји нашли здружене у једном табору и на једној белези“

(Е сад бар знамо разлоге за што Панчево није послало ни једног посланика на збор у Сомбор.)

„Наше Горе лист“ вели: „лањски нападаји

мужем. Фрајла Мицика је често у мене и Јовицу погледала, а при том се увек смешила. Шта вам је госпођо, тако смешно, те се увек смешите кад погледите на нас — запитам ју. Смешно ми је, што сам се — гледајући на вас сетила прошлости. Какови сте онда изгледали, а сада боже мој и заиста време носи бреме. — Тако је госпођо. Дакле ви се још сећате, како сте нас негда вијали по башти због оног кључића и оног п. . несмедох изговорити, јер сам опазио, да је госпође Мицике десно око заиграло, и како је затим погледала на свога мужа. „Па јесте ли када дознали за тајну чика Мишину?“ Од њега не могох дознати, али сам дознала од мога Јове јер је и он био члан тога друштва. „Даклем на тај начин је неко друштво постојало? — запитам окренувши се чика Миши а какво?“ ако смем питати. Сада ми ваљда смете казати? — Смем — јер што сам некада чувао као највећу тајну, сада то неморам чинити, јер сам постигао оно, што ми је срце желило. Постојало је „друштво љубавне умерености“. Као што ти је познато, да многи млад човек од љубави страда. Страдање је то двојако. Младићу каквом, догоди се тај малер, да се заљуби. Љубав му буде љубављу враћена и он постане најсретнији човек на свету. Али љубав није код сваког вечна. Спол — њежнији испочетка навикнуто на привлачну снагу очију свога идеала, љу-

и сумњичења уродили су плодом овогодишњег индиферентизма и апатије.“

(Слуга сам покоран! дакле 4. тачка кикиндскога програма браниће се индиферентизмом и апатијом. Срећа што су то латинске речи, па их наш народ не разуме.)

„Наше Горе Лист“ вели: „Све бито друкчије било, кад бисмо ми сами себе познали.“

(Аха! кад се држи општи збор, онда треба свако да остане код куће, — тако ћемо се најбоље познати.)

„Наше Горе Лист“ прориче: „да ће у Сомбору родити исто воће као и у Загребу, јер се по вечерњу познаје светац и т. д.“

(Ово је тако српски и братински речено, да ни „Пешт. Ллојд“ не би боље умео.)

„Наше Горе Лист“ увиђа: „да Загреб и Сомбор иду полако у Кикинду.“

(Па кад сви идемо у Кикинду, зашто нас и Панчево не прати тамо? Је ли то слоге ради, — или за то, што неки не воле „полако“ ићи у Кикинду, него брзо, на врат на нос.

„Наше Горе Лист“ резонира тако, да га нисмо кадри разумети и схватити. Из целога његовога чланка најбоље би разумели онај цитат, који овако гласи: „bon ordre bruit pour une a melette“, само кад би знали на ком је то језику речено.

би га све дотле док не наиђе на још јачу привлачину очију другог. Друга је несрећа ова: Младић какав са усијаном главицом а уз то прилично лепушкаст држи, да је достојан, да га та и та љуби. Она би га може бити и љубила, да нема пред очима какво друго створење, које може бити већ има свој идеал — али то она не мари, јер као створење ове земље равна се по својим осећајима, те радије љуби онога у слици коју себи представља, него овога у нарави. С тога се сложисмо нас дванајсторица као главни фактори за стварање идеала у оно доба, да се осигурамо од свију тих по нас кобних последица, те склописмо друштво љубавне умерености, да би могли један другог, што се тиче љубавних ствари потпомагати а несрећнике тешити, којих је јако мало било, јер као што ти је познато, бејасмо сви момци да ти око стане. Што се тиче штатута тога друштва и предмета, који су у разним седницама претресивани, чита ћеш из оних хартија које сам онда сваке среде и петка — у те смо дане седнице држали — и које ћу ти одмах донети, читати. Затим чика Миша извади из оног истог сандучића приличан завежљај исписаног папира и предаде ми га. Ја једва чеках, да се обед сврши, те да их прочитам.

(Продужиће се.)

Пријатељска одбрана.

У Сомбору
На збору
Многи ме запита:
А камо Полита?

Ја се срећом сетих
Шта да одговарам:
„Буд'те уверени,
Он није неМаран.“

С.

Патологично.

У нездравом подне — бију нашега доба на турској граници има један болесник који има и свог искључивог доктора; тај је доктор тако поштен, да другима болесницима и не иде, да не би кузну болест даље пренео.

Болесник од нека доба јако осећа опасност свога состојанија, али *consilium* несазива (јер ту би могао бити само *consilium abeundi*).

Карловчани — старе шаљивчине — учине се више пута брижни и тужни, па (кроз нос) запитају доктора Вулпу: За име господ бога, шта фали вашем пацијенту?

На така питања др. Вулпа обично одговара: Нешто му фали, али за сада не могу да нађем право име његовој болести.

И ономад је др. Вулпа тако одговорио седећи пред кафаном. Ту се десио и један странац, који се умеша у разговор велећи да би он погодио право име те болести.

Др. В. Па молим да чујем.

Странац. Ја би рекао да се та болест зове: „*Insufficiencia mitralis*“.

Воросовац.

Није га то питао.

Професор. Знател' ви мени казати дефиницију од противусловља и умете л' ми примера навести?

Ђак: Знам госп. професоре. Противусловље је на пример, кад на првој страни новина стоји: не радујемо се туђем злу, па ни наших непријатеља — а на трећој се позива влада да чиновнике противнике збацује.

Професор. Седите, доста је. То вас писам питао.

Духовна браћа!

Јота јавља Герману, да ће тај опасни танац, кога „Застава“, „Српско коло“ и остали пранорци играју толико штете и несреће цркви, школи и народу нанети, да он (т. ј. Герман) то ни за десетину година оправити и поправити неће моћи — ако га т. ј. тада још устребају.

Бранковић на то попева! Пугуј игумане не старај се за манастир.

После Сомборског збора Јота је ово Герману телеграфисао:

„Ви врло добро знате, да на кули народног стрелеца, последњи часи за вас избијају. Ви видите, да ће се из ваших отимачких неморалних и безбожних руку у права над црквом и школом, над црквеним, манастирским и народним имањем да одузме.“

На то му је веле, Герман ово одговорио:

„Сви ви то добро знате, али ви само као гнусни најамници хоћете да одржавате дражење и узбуђеност у нашем народу.“

Блудни синови, куда сте нагли, на што сте смислили? Прилику избора за народно-црквени сабор хоћете да употребите за ваше превратне цељи. Измети људства и сенке од ноћних авети, кога сте ви још заплашити или оборити кадри?!“ и као што се види — добро се познају.

Анђелић и св. Кирил и Метод.

Давно, врло давно било је то када је православна црква признала св. Кирила и Метода за свеце. Па зар је онда чудо кад ко баш и заборави да су они свеци. Истина мало упада у очи, кад који црквени велико(не)достојник то заборави. Већ кад зна да је тако забораван зашто није одмах чим је ступио на престо патријарски милошћу — Тисином и на невољу народа, написао на свој праг да су признати за свеце, бар би се увек сетио чим би улазио и излазио из своје собе.

Истина, да то није најбољи лек, јер кад стари и млади гавран обија праг па би и то обили. Боље би било кад би у срцу своје носио та света имена. Јест, да, били они пре сетити се да умру, па би и пре хиљадугодишњица се славила; још овда кад није била попуњена празнина срца његова другом особом, која је далеко светија за Његову неизабраност од св. Кирила и Метода. „Ко пре девојци тог девојка.“ Ко пре срцу тог срце.

Па овда, да је био ма где забележио ваљда се неби забунно ко онај поп што је рекао: јављам благочестију вашем, да је сад у четвртак Константин и Јелена, ако знате какво сродство, кумство или пријатељство изволте нам благовремено јавити.

И наш је свет смешан. Непознаје Њ. Н.; јер да га познаје морао би рећи да св. Кирил и Метод нису свеци, сви знамо, да је народ против Германа и Герман против народа, те би Герман рекао да су свеци. Па су требали закључивати у својим црквеним скупштинама да се не прослављају а Герман би онда издао налог да се у свима црквама служи и достојна пошта ода светитељима. Овако је обратно.

Еле, шта сам хтео рећи. Да, да, дакле давно је било кад су стављени у ред светаца, онда још није могао бити патријарх без воље народа. Сунце је и онда сјало ко што и данас а и месец беше ноћна светлост.

Једнога лепог дана узбунио се свет те радујући се оплакује жртву, која је пала.

Дакле умрло је! Сиром! Већ се душа кренула на онај свет и закуца на вратима рајским, а св. Петар отвори и запита га: шта ће? а он вели: свршио сам делање моје на земљи, па сам дошао да у вечном блаженству проведем вечни живот.

Св. Петар. А имаш ли кога познато?

Он. Имам.

Св. Петар. Па ко је? Ко ће посведочити какав си живот проводио.

Он. Св. Кирил и Метод.

Кад је њих споменуо, сав је пребледио. Од куд му баш они падоше на ум. Нехтеде њих споменути али се превари.

Св. Петар међутим дозове св. Кирила и Метода и ови дођоше и рекоше, какав му је живот био. Напоследку рекну: Ти нас на земљи ниси признао за свеце а ми нећемо тебе овде, иди од нас несрећо народа свог.

Он. Имам још познати, који ће мало друкче рећи о мени.

Св. Петар. Па ко су?

Он. Матори и млади гавран.

Св. Петар. Иди па их тражи они овде нису и затвори врата рајска.

Ето то је кратка прича. Прочитајте још једаред „Дебелога Јанка“! Ту је описан живот његов с тим изузетком да овај наш Јанко није преварио св. Петра. ЊИ.

Новије књиге,

послате уредништву на приказ.

Извештај о српској великој гимназији у Новом Саду, за школску годину 1884—5. У Новом Саду, штампарија Дра Младена Јојкића 1885.

„НЕВЕН“

Чика Јовин лист

довноси у своје једнајстом броју за год. 1885. овај садржај: 1. Како се Хавајци играју с морем, (са насловном сликом.) 2. Јогуница. Приповеда М—тин Ј—ћ. 3. Поздрав завичају, песма од Браца Веље. 4. Низ корисних чланака. 5. На пољани (песма са сликом) од Чика Ђуре. 6. Из школе. 7. Лечник и болесник. 8. Сањарија. (Лонгфелов), песма од Ранка. 9. Светлећи плив (гас), (са сликом.) 10. Пчела и кокош. (Басна) песма од И. Мартинаовића. 11. Четири језика. 12. Манастир Шишатовач у Фрушкој Гори (са сликом.) 13. Даштања. 14. Решење даштања. 15. Чика Јовина пошта. 16. Новије књиге и листови.

Рукописи и све што се тиче уредништва, шаље се на адресу: Dr. Jov. Jovanović Wien IX. Pörselangasse Nr. 56. — „Невен“ чика Јовин лист излази двапут месечно на читавом табаку. Цена је за Аустро-Угарску на читаву годину 4 ф., на пола године 2 ф. за Србију и Црну гору и остале крајеве 10 дин. или 5 ф. у банкама на читаву годину, односно 5 динара или 2 фор. 50 новч. на пола године, и шиље се на адресу: **Штампарије А. ПАЈЕВИЋА у Н. Саду.**

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Изашао је из штампе превод

ГЕТЕОВОГ „ФАУСТА“

ПРВИ ДЕО

и може се добити у овдашњим књижарама по 1 фор. а. вр.

Ко хоће да поручи више примерака, нека се обрати на штампарију А. Пајевића у Новом Саду. Књижарама се даје уобичајени рабат од 33¹/₂ процената.

Да је било на претплатницима, не би овај превод никад угледао света, јер их се јавило 11, словом и писмом једанаест. Али се надам, да ће проћи овако боље, јер књига говори јасније него сам позив.

У Н. Саду 1. (13.) јуна 1885.

Милан Савић

Прво ц. кр. прив. Дунавско паробродско друштво.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

Пошт. лађа
од 15. марта

1885. до
даље наредбе.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ: (товарна лађа) уторником и петком увек после 7 сати у вече.

Од НОВОГ САДА у ТИТЕЛ и станице НА ТИСИ: Средом и недељом у 5¹/₂ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЗЕМУН-БЕОГРАД: уторником, средом, петком и недељом у 5¹/₂ сах. после п.

Од НОВОГА САДА у ОРШАВУ-ГАЛАЦ: Средом, петком и недељом у 5¹/₂ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у ЦАРИГРАД преко РУШЧУКА-ВАРНЕ: Недељом у 5¹/₂ сах. после подне.

Од НОВОГА САДА у БУДИМПЕШТУ: Сваки дан у 10³/₄ сах. пре подне.

Н. Сад. 12 марта (28 фебр.) 1885.

Агенција.

ОГЛАСИ.

НАЈБОЉИ
ПАПИР ЗА ЦИГАРЕТЕ
У ШТАМПАРИЈИ

LE HOUBLON

500 FEUILLES
FRANCAIS
FORMAY
C. C. FABRIQUE
HENRY
LE HOUBLON

ФРАНЦУСКИ ФАБРИКАТ
од SAWLEY & HENRY у Паризу.
Ваља се чувати од подражавања!

Само је овда овај папир за цигарете
„прави“, ако је на сваком листу отисак %
Le Houblon и ако важи картон
има марку штитицу и сигнатуру.

SAWLEY & HENRY
12 Rue Mesurier à PARIS

Fac-Similé de l'Etiquette

ШТАМПАРИЈА А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМ САДУ.

35—36